

СТАНОВИЩЕ НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

от доц. д-р Красимира Стефанова Петрова,
Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

член на научно жури, утвърдено със заповед РД-38-213/10.05.2024 г.
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

Относно: присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

Област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.2. Педагогика

Докторска програма: „Предучилищна педагогика“ – Интеркултурно възпитание

Университет: СУ „Св. Климент Охридски“

Факултет: „Науки за образованието и изкуствата“

Катедра: „Предучилищна и медийна педагогика“

Тема: **ПРИБОЩАВАНЕ НА ДЕЦА С МИГРАНТСКИ ПРОИЗХОД В ГРЪЦКИТЕ
ДЕТСКИ ГРАДИНИ ЧРЕЗ ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И ДЕЙНОСТИ НА
ОТКРИТО**

Докторант: Ваиа Димитриос Дуска

Научен ръководител: проф. дн Розалина Пламенова Енгелс - Критидис

1. ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТУРАТА, ДИСЕРТАЦИЯТА, АВТОРЕФЕРАТА И ПУБЛИКАЦИИТЕ

1.1. Данни за докторантурата

Със Заповед № РД 20 – 459 от 16.02.2021 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Ваиа Димитриос Дуска е зачислена на редовна докторантура, с обучение на английски език, по професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма „Предучилищна педагогика“ – Интеркултурно възпитание към катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ с тема на дисертационния труд „Приобщаване на деца с мигрантски произход в гръцките детски градини чрез физическо възпитание и дейности на открито“, с научен ръководител проф. дн Розалина Пламенова Енгелс-Критидис.

Докторантката е изпълнила задълженията си по индивидуалния учебен план. Текстът е преминал успешно и задължителната проверка за липса на плагиатство в системата Strike Plagiarism на Софийския университет.

Според чл. 74, ал. 1 от Закона за висше образование, чл. 24, ал. 6 от Правилника за прилагането на Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 63, ал. 3 и ал. 6 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ всички административни процедури са спазени.

1.2. Данни за дисертацията и автореферата

Дисертацията е структурирана във въведение, пет глави, заключение, изводи, препоръки, библиография и приноси. Текстът на дисертационното изследване е в обем от 235 страници, от които 39 страници са библиография. Приложенията са от 10 страници и съдържат обстоятелствен и коректно представен материал, който е апробиран в процеса на научното изследване. Текстът включва 91 таблици и 11 фигури. Библиографията включва 461 заглавия на английски език.

Забелжително е, че в изследването присъства изключително богата емпирична доказуемост.

Няма допуснати нарушения относно съответствието на дисертацията и оригиналността на труда.

Авторефератът е с общ обем от 53 страници, отговаря на изискванията и обективно отразява съдържанието на дисертационния труд.

1.3. Актуалност и значимост на проблема

Докторантката е избрала да разработи интересна, актуална и дисертабилна тема. Тя кореспондира с потребността, очакванията и изискванията на обществото към образователните институции и към предучилищното образование, свързани с подготовка на младите хора в съответствие със социалните потребности. В последните години в Гърция се наблюдава увеличен натиск от мигранти, а случаите на трудно приспособяване на децата от тези групи се превръща в сериозен проблем. В този смисъл, представеният за рецензиране дисертационен труд на Ваиа Дуска разкрива изследователски фокус върху реален за гръцката действителност проблем.

Чрез образованието и в достъпна форма чрез физическото възпитание, се осигуряват възможности за усвояване на необходимия опит (знания, умения, компетентности, ценности и т.н.) от деца от мигрантски произход, което им гарантира успешно включване в обществото.

Предоставен е модел на приобщаващо образование чрез обща и допълнителна подкрепа чрез физическото възпитание и дейности на открито, с фокус подкрепа за личностно развитие на деца от уязвими групи, каквито са и мигрантите.

1.4. Познаване на проблема

Ваиа Дуска демонстрира задълбочена информираност в изследваната проблемна област. Доказателство за това е обемът на проучената литература и документи. На основата на отличното им познаване докторантката анализира и обобщава различни становища и позиции относно избраното изследователско поле, подчинявайки ги творчески на темата на своя дисертационен труд.

1.5. Методология на дисертационното изследване

Методологията, представена в дисертационният труд е изградена върху компетентностно-ориентирана образователна политика и нейното реализиране за приобщаване на деца с мигрантски произход в гръцките детски градини.

Целта и задачите на дисертационното изследване са формулирани коректно от научно гледище. Тук следва да отбележа ролята на научният ръководител – проф. дн Розалина Енгелс-Критидис. Един задълбочен изследовател в системата на предучилищното образование, открояващ се със своите визионерски решения и социокултурна компетентност.

Параметрите на изследването са с научна значимост, актуалност и педагогическа иновация. Много добре проличават уменията на докторантката да борави с научната литература, да систематизира и конкретизира основните понятия, което ѝ дава възможност да конструира експерименталния модел и да проведе своето проучване.

Организацията, методиката и етапността на изследването са представени детайлно и много добре ориентират в проведения изследователски процес.

Представената методика е надеждна, осигурява набирването, обработването и систематизирането на необходимата информация, решаването на поставените задачи и доказване на определените хипотези.

Забележителен е обемът на изследователското поле. Методите са подбрани целесъобразно, в съответствие с целите и задачите на експерименталното изследване, вида и обема на получените данни. Анализът е убедителен и аргументиран, много добре е подкрепен с таблици, диаграми и графики, което дава възможност за проследяване на тенденциите за постигане на ефективност при прилагане.

Изследователската работа, в една или друга степен, е ориентирана към изграждане на определени умения за живот. Похвално е, че докторантката умело е съчетала формирането на обществена и гражданска компетентност у уязвимата група деца, които са в центъра на изследователското поле. От една страна е съобразила задоволяването на характерната за възрастта потребност от двигателна активност в здравословна среда, в която децата да се развиват, да общуват съобразно нормите на поведение, приета в дадената група. От друга страна, предполага формиране на разбираня, ценности, нагласи за социално равенство, за липса на дискриминация и осмисляне на взаимодействието на националната културна идентичност с тази на приемащата европейска страна. Това е един много елегантен начин за модернизиране процеса на социализация на детската личност, повишаване качеството на нейните постижения, нарастване интереса към образованието и постигане на образователна интеграция на деца от уязвими социални групи, превръщане на детската градина в място за позитивен межкултурен диалог и толерантност.

1.6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Ваиа Димитриос Дуска представя общо 5 научни публикации. Те са реализирани в срока на нейното обучение в докторската програма и са приложени в защита на необходимите наукометрични показатели. Разработките свидетелстват за уменията ѝ да популяризира резултатите от своите научни изследвания. Всичките публикации са по темата на дисертационния труд. Те отговарят на изискванията за научни статии и отразяват етапни резултати от проведеното изследване в рамките на работата по дисертационния проект. Посветени са на актуални проблеми. Отразяват личния принос на

авторката към изследваната от нея проблематика, обвързана с темата на дисертационния труд.

Посоченото доказва, че Ваиа Дуска е спазила количествените изисквания на Правилника за придобиване на научни степени в СУ „Св. Климент Охридски“ за брой публикации и участия в научни форуми.

2. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Приемам коректно посочените от докторант Ваиа Дуска приноси. Те могат да се допълнят с още, защото изследваният проблем е широкообхватен, от реалната практика и поставя много въпроси пред специалистите.

Постигнатите резултати и основните приноси от извършеното теоретико-експериментално изследване могат да се обобщят както следва:

2.1. Приноси с научно-теоретичен характер

➤ Проучени, анализирани и систематизирани са резултатите от теоретичните изследвания.

➤ На базата на задълбочен теоретичен анализ е доказана връзката между спортната и развлекателната дейност на открито и приобщаването на децата от мигрантски произход.

➤ Изведени са ценни тенденции, характеризиращи съдържателните параметри на приобщаването на деца от мигрантски произход чрез игрова дейност по физическо възпитание.

➤ Извършено е по-пълно обхващане на деца мигранти в предучилищните образователни институции и подобряване на качеството в предучилищното образование.

➤ Повишена е привлекателността, достъпността, качеството и приложимостта на физическото възпитание във връзка със специфичните регионални характеристики.

➤ Обхваната е уязвима група от деца, които се нуждаят от приобщаващо образование и получават образователна интеграция.

➤ Предложените добри практики предполагат и постигат изграждането на устойчиви партньорства между детски градини и родители, като се постига пълен обхват и превенция на отпадането на деца от обучение.

➤ Предложените устойчиви партньорства оказват положително отношение и у родителите на децата мигранти за ориентиране в глобалните и регионални процеси в динамично променящия се свят, приобщаване към националните ценности на страната приемник. Създава се отговорно поведение за участие в обществения живот чрез активно взаимодействие с другите, проява на грижовност и състрадателност.

2.2. Приноси с експериментално-приложен характер

➤ Разработен, апробиран и приложен е авторски компетентностен модел на занимания с широко присъствие на достъпна двигателна активност, с цел развиване на личностни качества и изяви на способностите на децата в предучилищното образование със специфичен фокус към приобщаване на децата мигранти.

➤ Научно-аргументираните и доказани в дисертационния труд хипотези отговарят на изискването за приложимост на изследването. В конкретно-практически план това определя и реалния принос на създадения емпиричен модел на изследване.

➤ Предложен е достъпен и ефективен модел чрез достъпно физическо възпитание да се насърчава равен достъп на деца в неравностойно положение до качествено и приобщаващо образование и обучение, и до тяхното завършване, с цел включване, интеграция и професионална реализация в обществото.

➤ Емпирично е доказана резултатността и приложимостта на разширения обхват в предучилищното, а от там и в училищното образование на деца от мигрантски произход.

➤ Предложеният модел подпомага развитието на детето и младият гражданин да намерят своето място в нова среда и да растат като активни бъдещи членове на обществото. Чрез физическото възпитание те опознават себе си, изучава основните правила за съвместен живот в обществото, а това води до развитието на навици, които са в основата на гражданския живот. У децата мигранти се формира определен модел на поведение, основано на съпричастност и принадлежност към по-големи от семейството социални съобщества.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“.

Дисертационният труд показва, че докторант **Ваиа Димитриос Дуска** притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения в сферата на предучилищната педагогика като демонстрира компетенции за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, постигнатите резултати и приноси, и предлагам на уважаемите членове на Научното жури *своя положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ на Ваиа Димитриос Дуска*, в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика – Интеркултурно възпитание).

12.06.2024 г.
гр. Велико Търново

Подготвил становището:
(доц. д-р Красимира Петрова)